

ZALÁN TIBOR

Utazás hová

Utazni igazán akkor izgalmas, ha a tér dimenzióit időbeliekkel, a valóságét a fantasztikuméval tágítjuk megismételhetetlenné. Na azért nem arra gondolok, hogy minden térbeli elmozdulás, így az utazás is időbeli paramétereket von maga után. Történetesen egészen másra.

Utazásunk közben országokat, kontinenseket válthatunk, egyszer talán eljön annak is az ideje, hogy égitesteket, majd talán, távolabb, csillagrendszereket is. A tér ilyen értelmű elhagyása alighanem egy másik életben adódható lehetőség lesz számunkra, ha van lélek-vándorlás, és szerencsénk is lesz vándorlásunkban, és

Megalit, Zalán Sára és Zalán Judit, Orkney

Megalit, Zalán Tibor, Orkney

Skara Brae, ősember-lelőhely, Orkney
Khirokitia

Stonehenge, Anglia

nem svábbogárként, netán orrszarvúként ébredünk új életre ebben az új utazásban, utolsó és kezdő átmenésben, átjutásban.

Ma is megoldható viszont, hogy utazásunk időben messze túltáguljon önnön valós idején – a mi valóságos időnkön. Amikor a floridai fullasztóan forró és párás éjszakában a Kennedy Space Center felé haladsz a világitó kövekkel kirakott végtelen felé kanyargó úton, akkor a jövőd felé nyomod a pedált. Még nem sejtéd, hogy másnap karnyújtásnyira tőled megjelenik egy igazi űrhajós igazi szkafanderben, akit a következő hajnalon hihetetlen energiák indítanak majd el, ki az ismeretlenbe, a világűrbe, és vele utazik egy élmény- vagy létdarabkád, nyilván. Egészen más az irányod, amikor Orkney szigetén elindulsz a Norvégia felől érkező rettenetes és hideg szélbe behajolva Skara Brae felé, ahol épségben fennmaradt ősemberi kunyhók között hallgatod az idő és a tenger morajlását; de ugyanez a múlt irány akkor is, amikor Ciprus izzó fehér kövei között ballagsz, hogy Chirokitia ősember-lakótelepe előtt ácsorogj verejtékes órákat, meghatódva, megszeppenve, mit sem törődve a nap rettenetes kohójában megolvadó világgal.

A harmadik utazásirány a fantasztikumé, ami nem a jövő vagy múlt lehetséges fölhalálását, hanem létezhetőségét jelenti, pontosabban egy azokon túli világ feltételezését engedi, mi több, követeli meg. Stonehenge ez-

redévek óta hallgató, körben álló kövei között járva vagy az említett Orkney szigetén a pusztaság felhőkarcolóinak feltűnő megalitikus tövében ácsorogva eltűnődhetsz azon, szorgos és elfáradó szolgálai karok hordták-e össze ezeket az érthetetlen és mindmáig megfejthetetlen kőtitok-kompozíciókat, és véres druida szertartások helye, barbár szentélye volt-e a matematikai-geometriai pontossággal és tisztasággal felállított kővé dermedt gólemek csarnoka, vagy idegen bolygóról érkezett, azóta eltűnt vagy hazatért népek emlékét, kéznyomatát, ha volt kezük, őrzik a monumentális romok.

Mennyivel emberibb fantasztikumok ezek, mint a lochnessi tavak Nessie-jének turistazsebekre apelláló gerjesztett misztikuma! Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy Lochnessbe vagy akár a Disney Worldbe nem kell elmenni, hogy utazásunk magasztos vagy építkező szándékú lehet csupán. El kell menni, utazni mindenhová, ahová a sorsunk enged és elvisz bennünket, szóval: menni kell! Elmentem én is, az utazás kereteit most ide-oda tágítani szerető fontoskodó, ide is, oda is, ahova mehettem. Mert utazni bárhová, bármikor érdemes, ha az ember szabad elhatározásából és érdeklődése okán indul neki az útnak, amit nevezünk a másnak vagy az ugyanannak – a fölismerésben. ■